

Hutvágnerné Kasper Judit
Munkaszervezet vezető
A Bakonyért Helyi Vidékfejlesztési Akciócsoport Egyesület
8420 Zirc
Petőfi S. u. 4

Tárgy: Részletes észrevételek a HVS felülvizsgálat 2011. március 8-i stratégiai anyagához

Szeretnénk előre bocsátani, hogy a HVS első tervezete nagyon alapos munka, a megállapításokkal alapvetően egyet lehet érteni, de fontosnak tartjuk az anyag átdolgozását alábbi észrevételeink szerint.

(1) 1.4. pont 1. Vezetői összefoglaló 1. bekezdés helyesírás: „A **F(f)ejér** megyei napilap február 21-ei számában is lehetett róla olvasni.”

(2) Korábbi észrevételünket fenntartjuk, az 1.4. ponthoz a nyilvánossággal kapcsolatosan javasoljuk a következő mondatot: „A LEADER HVS felülvizsgálata a rendkívül rövid határidő miatt egyszerűen nem tette lehetővé a nyilvánosság szélesebb körű bevonását, az emlékeztetőknek, munkaanyagoknak a honlapunkon időben történő közzétételét, véleményezését. Tagságunk véleménye szerint az előírt határidők megkérdőjelezzik az egész HVS felülvizsgálati folyamat komolyságát, hitelességét.”

(3) A helyzetelemzés 2.1. pont 6. oldalon korábbi észrevételünket fenntartjuk, kérjük a következő mondat törlését: „A **szélerőműveknek** térségünkben jó adottsága van, a tájba illeszthetők (ld. Szápár, Bakonycsernye)”.

(4) Ugyanitt a 6. oldalon a földtulajdonra és –használatra vonatkozó állítások vannak, célszerű lenne egyrészt ezeket számokkal alátámasztani, másrészt a tendenciákat megemlíteni. A magas erdősültség, és az erdők állami tulajdona nyilván sok konfliktus forrása, éppen az említett bérelhető földhiány miatt. Javasoljuk a kiegészítést.

(5) A 7. oldalhoz javasoljuk a demográfiai problémáknak és az új, kedvezőtlen tendenciáknak a markánsabb megjelenítését esetleg a sok adat helyett, mert az országos adat összemosza például a vidéki térségekre és a nagyvárosokra jellemző eltéréseket. Érdemes lenne kiemelni azokat a kisebb térségeket, vagy településtípusokat, ahonnan a legerősebb az elvándorlás, illetve meg lehetne említeni az ezzel szemben bevándorlási nyereséget mutató vonzó üdülőfaluk, vagy agglomerációs típusú településeket. Kérjük ennek megfontolását.

(6) 8. oldal közepén elírás: „A térségben élő álláskeresők száma 2010. IV. negyedévében kb. 2000 fő, arányuk a munkavállaló korú népességben belül 7,25%, mely 2007-hez **képes(-)t** 3 %-os növekedés.”

(7) A gazdasági környezetnél az álláskeresők száma szerepel, de a munkanélkülieké nem, ha van rá adat, akkor ezt is érdemes lenne szerepeltetni, mert zavaró, hogy míg az álláskeresők 3 %-kal nőttek, a munkanélküliek megkétszereződtek. Megemlíti, hogy nagy probléma a

kistelepüléseken élő családok nők foglalkoztatása, érdemes lenne tudni, hogy ők teszik-e ki a munkanélküliek zömét. Javasoljuk ennek pár mondatral történő megvilágítását.

(8) Korábbi észrevételünket fenntartjuk, hogy ugyanitt (8. oldal) ki kellene fejteni, hogy a munkanélküliek, akiknek száma drasztikusan megemelkedett, milyen ágazatokból, korosztályokból kerültek ki, és csökkent-e a vállalkozások száma az utóbbi 4 évben.

(9) A társadalmi környezet (9. oldal) túlzottan elvont, a sok idegen kifejezés (pl. szociokulturális animáció) miatt alig érthető. A leírásból úgy tűnik, hogy fokozódott a társadalmi önszerveződés, a civil szervezetek száma gyarapodott, ám ez nincs adatokkal alátámasztva, és annak ismeretében, hogy a HACCS tagságnál éppen a civil szféra részvétele esett vissza leginkább, a megállapítás kétségbe vonható. Persze lehetnek a bejegyzett szervezeteken kívül működő informális közösségek, de akkor magyarázatra szorul, hogy miben nyilvánul meg ezek aktivitása. Javasoljuk ennek a fejezetnek az átgondolását, kiegészítését.

(10) Elírás van a 9. oldalon: „A lakosság önszerveződési aktivitásának fokozódása a településeken hiánypótló, innovatív **szerep(et)** töltenek be,....”. Ugyanebben a mondatban zavaró, hogy a „non-profit” mellett zárójelben „civil” szerepel, ami messze nem ugyanaz, mert a non-profit cég lehet akár (ön)kormányzati és termelő cég is, a civil szervezet viszont társadalmi kezdeményezésű, NGO (Non Governmental Organisation). Általában javasoljuk átnézni ezt a fejezetet, mert a „non-profit szféra” leírásában keveredik a szolgáltatások értékelése a társadalmi szerepvállalás leírásával. Helyesebb a civil szféra kifejezés használata.

(11) A 2.2. pontnál fenntartjuk korábbi észrevételünket a tagok számát illetően, a HVS felülvizsgálatot indító február 16-i közgyűlési jegyzőkönyv 83 tagról beszél, itt 87 szerepel. Ha megnézzük a honlapunkon szereplő taglistát, akkor ennél sokkal kevesebb tagot kapunk.

(12) Javasoljuk megemlíteni a HACCS és a helyi partnerség fejezetben a sok pozitívum mellett a kedvezőtlen jelenségeket a következőképpen: „A kezdeti lelkes és intenzív szakasz után (amit a beadott 500 pályázat is tanúsít) fokozatosan csökkent a tagság aktivitása. Megszűntek a tervezői csoportok, a HACCS-ok a tevékenységet és a felelősséget is átadták az erre a célra létrehozott munkaszervezetnek. A tagok egy része emiatt elveszítette érdeklődését, ez tükröződik a tagság korábbi 170 fős létszámának 87-re csökkenésében. A nyilvánossági problémák is hozzájárultak a tagság passzivitásához, nem volt elég hatékony a tagság bevonása a folyamatokba (pl. (közgyűlési jegyzőkönyvek nem nyilvánosak, nem szerepelnek a honlapon, Hírlevél első száma 2010 októberében jelent meg, a pályázati eredmények teljes körűen először 2011 februárjában kerültek a honlapra). Mint a LEADER csoportokban általában, itt is érvényesült a helyi társadalom gyenge önszerveződéséből adódó általános jelenség, hogy a mindenkor „erős emberek” kerültek a HACCS vezetésébe, és a többség passzív maradt. Szólni kell arról az általános jelenségről is, hogy a HACCS munkaszervezetek kapacitását nagymértékben lekötötte az Irányító Hatóságok által előírt túlbürokratizált adminisztrációs követelményrendszer, és a teljes függés miatt a munkaszervezetek elsősorban az IH-nak való megfelelésben érdekeltek. Emiatt hiányoztak az ösztönzők a tagság felé történő visszacsatolásra, az alulról építkezésre, a helyi kooperációk előmozdítására. A fentiek miatt nem jött létre az elvárt térségi szinergia a kapcsolódási pontok felismerésével, és elmaradtak a több szektort érintő akciók és a közös projektek.”

(13) A 2.3. fejezet a legvitathatóbb, javasoljuk a teljes átdolgozást, a tényleges adatok megjelenítését. Ebből a fejezetből nem derül ki, hogy mit támogattak, mennyi forrást

osztottak el, hány pályázat volt, a projektek hogyan teljesültek, a kifizetések megtörténtek-e, vannak-e tartalékok. A táblázatnak nincs címe, és a szöveg 7 prioritásról szól, de a táblázatban 10 sor van. Nem értelmezhető a táblázat utolsó sorában szereplő "egyéb keret" rovat, ahol meglehetősen nagy összeg (130 millió Ft, a teljes keret egyharmada) szerepel.

(14) Mindenképpen hivatkozni kell az eredeti HVS számaira, és megmagyarázni, hogy miért csak egytizede teljesült. A „gazdaságfejlesztésre 2008-2010 között a HVK- és LEADER kiegészítő források 70%-át (1.450 E€), 2011-2013 között 30%-át (600 E€); infrastruktúra fejlesztésre 2008-2010 között a források 40%-át (850 E€), 2011-2013 között a 60%-át (1.250 E€) kívánjuk lekötöni.”. Ehhez képest a táblázat csak 288 millió Ft-ról szól.

(15) A honlapunkon szereplő előadásból (2011 február) megállapítható, hogy nagyon kevés számú projekt került támogatásra, és a kevés számú projekt is elaprózott beruházásként került kihelyezésre. 4 év mérlegeként nagyon kevés a 28 pályázat és a 231 (192 + 39) millió Ft támogatás. Javasoljuk a fejezet kiegészítését. A 2. körös pályázatokról egyáltalán nincs semmilyen információ, holott a már beadott pályázatok 200 milliós értéke a teljes eddigi 4 éves HACS teljesítményt megközelítő nagyságrendű.

(16) Nem világosak a 3. körös kiírásról leírtak. Itt szerepel először, de a későbbiekben is előfordul, hogy ha az IH nem engedi megnyitni a mikroállalkozási- és turisztikai fejlesztéseket, akkor a HACS miért csoportosítana át erre a célra? Nem érthető a „jövedelemtermelő” pályázat kifejezés, ha általában a fenntartható tevékenységeket támogatnak.

(17) 2.4. pont 13. oldalon mondat- bekezdés-ismétlés van: „Közösségünk kommunikációja a kezdetektől az volt, hogy a forrásokat kiegyensúlyozottan,.....” Ismétlődik az utolsó bekezdés is: „A III. tengelyes fejlesztéseknél.....”

(18) A 13. oldalon részletesebb kifejtést igényel az „Új irány, ami a térségi fejlesztésekhez hatékonyabban tud hozzájárulni”. Valóban szükség van a legelső mondatokban (Vezetői Összefoglaló 1.1.) jelzett HACS közösségi kezdeményezésekre, összefogásra, együttműködésre, ezt lehetne itt bővebben kifejteni.

(19) A 2.5. pont, SWOT elemzéshez 14. oldalon a gyengeségeknél utolsó bekezdés: ismétlés: „Hiányzik a megfelelő marketing tevékenység”, talán el is hagyható, mert korábban már szó van a hiányos turisztikai szolgáltatásokról.

(20) A SWOT elemzés lehetőségek pontjánál a turisztikai potenciált ki lehetne emelni: „a kivételes természeti adottságok és a gazdag épített örökség jobb kihasználása, az ismeretek és a turisztikai szolgáltatások fejlesztésével” mondat beszúrásával.

(21) A 3.1. pontnál korábbi észrevételünket fenntartjuk, a stratégiai jövőkép fejezet átdolgozását javasoljuk. A súlypontok kiemelését, az összetartozó elemek egymás mellé rendelését, a fejlesztések komplex javaslatait értjük ez alatt. A kihívásokra és a kitörési lehetőségekre célszerű utalni például a SWOT logikájának megfelelően (lehetőségek kihasználása, veszélyek elhárítása).

(22) A 3.2. pont a stratégiát ütközteti a szükségletekkel, itt meg kellene jelenjenek a fő célkitűzések. A helyzetelemzésre utalva célszerű kibontani a jövőkép elemeit. Fenntartjuk korábbi észrevételünket, hogy a vállalkozásfejlesztés forrásai az Új Széchenyi Terv (USzT)

vállalkozásokat támogató pályázataiban érhetőek el. Feleslegesnek, és a vidékfejlesztési célokkal ellentétesnek tartjuk a LEADER-en, az UMVP-n és a HACS-on keresztüli támogatásukat. Nem tartjuk idevalónak az idézett mondatot sem: „Fontos, hogy kisvárosaink vállalkozóit is tudjuk fejleszteni, növelve versenyképességüket.” Kérjük ennek törlését.

(23) A 3.3. pontban a stratégia fő célkitűzéseit az előző két fejezetből kellene levezetni. Az 1. célkitűzés megfogalmazásával nem értünk egyet. Ott látunk gondot, hogy amíg az előző fejezetek hangsúlyozzák a „minél szélesebb körű összefogást”, azonban ez nem jelenik meg a célkitűzésekben. Javasoljuk az 1. célkitűzés koncepcionális átalakítását abba az irányba, hogy a vállalkozásfejlesztés a térségi közös fejlesztéseket szolgálja, segítse a cégek egymásra épülését, kooperációját. Javasoljuk a célkitűzés címének módosítását **„Adottságokon alapuló, a térségi kohéziót erősítő fenntartható gazdasági fejlődés”-re.**

(24) Fenntartjuk korábbi észrevételünket, hogy nem minden vállalkozást kell a HACS-nak támogatnia, beemelve a mondatot: „A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia ösztönzi a kisvállalkozásokat a rendelkezésre álló pályázati források, elsősorban az Új Széchenyi Terv forrásainak igénybevételére, és arra törekszik, hogy a HACS-on keresztül elérhető fejlesztések csak a kistérségre jellemző profilú tevékenységeket, és a térségen belüli gazdasági kohéziót szolgáló fejlesztéseket támogatja.”

Zirc Aklimajor 2011-03-11

Üdvözlettel:

Vajda Eszter
Akli Majorért Műemlék Alapítvány
vajdaeszi@freemail.hu